

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЉУ

УКРАИНЕ

И

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

О

УНАПРЕЂЕЊУ И РЕЦИПРОЧНОЈ ЗАШТИТИ ИНВЕСТИЦИЈА

Украина и Босна и Херцеговина, у даљем тексту: “Уговорне стране”,

У жељи да прошире и ојачају економску сарадњу између двије државе на основама равноправности и узајамне користи,

Са намјером да стварају и одржавају повољне услове за веће инвестирање инвеститора једне Уговорне стране на територији друге Уговорне стране,

Увидјевши да ће унапређење и реципрочна заштита таквих инвестиција по овом Споразуму допринијети стимулацији пословне иницијативе и повећати економски просперитет обију држава,

Споразумјеле су се како слиједи:

Члан 1. Дефиниције

У сврху овог Споразума:

1. Израз “инвестиција” ће означавати сваку врсту средстава инвестираних у сврху стицања економске користи или у другу пословну сврху од стране инвеститора једне Уговорне стране на територији друге Уговорне стране у складу са законима и прописима ове друге и посебно ће, мада не искључиво, укључивати:
  - a) покретну и непокретну имовину, као и било која друга имовинска права као што су хипотеке и ретенциона права или друга средства обезбјеђења;
  - b) удјеле, дионице и било који други облик учешћа у компанијама;
  - c) потраживања новца или било којег извршења које има економску вриједност;
  - d) права интелектуалне својине као што су ауторска права и њима сродна права, патенти, индустријски дизајни, трговачки знакови, трговачка имена и know-how;
  - e) пословне концесије дате законом или по уговору, укључујући концесије за истраживање, узгајање, екстракцију и експлоатацију природних ресурса.

Било која каснија промјена облика у којем су средства инвестирана или реинвестирана неће утицати на њихов карактер као инвестиција, под условом да је таква промјена у складу са законима и прописима Уговорне стране на чијој територији је инвестиција извршена.

2. Израз “инвеститор” ће означавати:
  - a) у односу на Украину:
    - i) физичко лице које има статус држављана у складу са законом Украине;
    - a) сваки субјект који је основан и признат као правно лице у складу са законом Украине, као што су корпорације, фирме, асоцијације, фондације или било која слична организација која има право да врши економске активности у складу са законом Украине.
  - b) у односу на Босну и Херцеговину:

- i) физичко лице које ужива статус држављана Босне и Херцеговине према закону на снази у Босни и Херцеговини, ако то лице има пребивалиште или главно мјесто пословања у Босни и Херцеговини;
  - ii) правно лице основано у складу са важећим законима у Босни и Херцеговини чије се регистровано сједиште, централна управа или главно мјесто пословања налази на територији Босне и Херцеговине.
3. Израз “приход” ће означавати износ добивен од инвестиције у одређеном временском периоду и посебно, мада не искључиво, укључује ројалитете или лицендне накнаде, профите, камату, дивиденде, приходе од капитала, хонораре и друге накнаде.
4. Израз “територија” ће означавати:
- a) у односу на Украину: територију под суверенитетом Украине и море и поморске области над којим Украјина, у складу са међународним правом, врши суверенитет, суверена права или јурисдикцију;
  - b) у односу на Босну и Херцеговину: сву копнену територију Босне и Херцеговине, њено територијално море, сву површину и подземље и зрачни простор изнад, укључујући било коју поморску област смјештену иза територијалног мора Босне и Херцеговине, која јесте или може у будућности бити, према закону Босне и Херцеговине, а сагласно међународном праву, означена као подручје унутар којег Босна и Херцеговина може вршити права у односу на морско дно и подземље и природне ресурсе.

Члан 2.

Унапређење и заштита инвестиција

1. Свака Уговорна страна охрабриват ће и стварати повољне, стабилне и транспарентне услове за инвеститоре друге Уговорне стране да инвестирају капитал на њеној територији и допустит ће такве инвестиције у оквиру својих закона и прописа.
2. Инвестицијама инвеститора било које Уговорне стране бит ће у свако доба одобрен поштен и правичан третман и уживат ће пуну заштиту и сигурност на територији друге Уговорне стране. Ниједна Уговорна страна неће ни на који начин, неразумним или дискриминаторским мјерама, ометати проширивање, управљање, одржавање, коришћење, уживање или располагање, на својој територији, инвестицијама инвеститора друге Уговорне стране.

Члан 3.

Национални третман и Третман најповлаштеније нације

1. Свака Уговорна страна ће на својој територији одобрити инвестицијама и приходима инвеститора друге Уговорне стране третман који ни у којем случају неће бити мање повољан од оног који одобрава инвестицијама и приходима својих властитих инвеститора или инвестицијама и приходима инвеститора било које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.
2. Ниједна Уговорна страна неће на својој територији подвргнути инвеститоре друге Уговорне стране, у погледу њиховог проширивања, управљања, одржавања, коришћења, уживања или располагања њиховим инвестицијама, третману мање повољном од оног који пружа својим властитим инвеститорима или инвеститорима било које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.
3. Одредбе ставова 1. и 2. овог члана нису сачињене тако да обавезују једну Уговорну страну да на инвеститоре друге Уговорне стране прошири корист било којег третмана, предности или повластице који резултирају из:
  - a) чланства или придруживања било којој постојећој или будућој зони слободне трговине, царинској унији, економској унији, заједничком тржишту или сличном међународном споразуму у којем је Уговорна страна чланица или може постати чланица;
  - b) споразума о избјегавању двоструког опорезивања или било којих других аранжмана који се у цијелости или већим дијелом односе на питања опорезивања.

Члан 4.

Национализација и експропријација

1. Инвестиције инвеститора било које Уговорне стране неће бити национализоване, експроприсане или подвргнуте реквизицији или мјерама које имају исти ефекат као и национализација или експропријација (у даљем тексту: "експропријација") на територији друге Уговорне стране, изузев у јавне сврхе које су повезане са унутрашњим потребама и по прописном правном поступку, на недискриминаторској основи и уз брзу, адекватну и ефективну компензацију.
2. Таква компензација ће представљати правичну тржишну вриједност погођене инвестиције непосредно прије експропријације или прије него предстојећа експропријација буде јавно позната на такав начин који утиче на вриједност инвестиције, зависно од тога шта је раније. Компензација ће укључивати каматну стопу на бази 6 мјесечног LIBOR-а

за валуту у којој је инвестиција извршена, од датума експропријације до датума исплате. Компензација ће бити плаћена у слободно конвертибилној валути и учињена преносивом без одлагања у земљу коју су одредили односни тражиоци.

3. Погођени инвеститори било које Уговорне стране имат ће право, према закону Уговорне стране која врши експропријацију на хитно преиспитивање, од судских или других независних власти те Уговорне стране, правоваљаности експропријације, њеног поступка и процјене инвестиције у складу са принципима утврђеним у ставу 1. овог члана.

Члан 5. Компензација за губитке

Инвеститорима било које Уговорне стране који трпе губитке, укључујући штете, у односу на своје инвестиције на територији друге Уговорне стране, усљед рата или другог оружаног сукоба, револуције, државног ванредног стања, побуне, устанка или нерета, бит ће од стране друге Уговорне стране одобрен третман, у погледу реституције, обештећења, компензације или другог рјешења, не мање повољан од оног који та друга Уговорна страна одобрава својим властитим инвеститорима или инвеститорима било које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.

Сва плаћања која су извршена према овом члану бит ће без одлагања, слободно преносива у слободно конвертибилној валути.

Члан 6. Трансфери

1. Свака Уговорна страна гарантоват ће инвеститорима друге Уговорне стране слободан трансфер уплата које се односе на њихове инвестиције у и из своје територије. Такви трансфери укључиват ће посебно, мада не искључиво:
  - a) капитал и додатне износе потребне за одржавање и развој инвестиције;
  - b) приходе од инвестиције, како је дефинисано у ставу 1. Члан 1. овог Споразума;
  - c) средства за отплату кредита који се односе на инвестицију;
  - d) приходе од потпуне или дјелимичне продаје или ликвидације инвестиције;

- e) било коју компензацију или друго плаћање који се односе на Чланове 4. и 5. овог Споразума;
  - f) плаћања добијена на основу ријешених спорова;
  - g) непотрошене зараде и друге накнаде држављана ангажованих из иностранства у вези са инвестицијом;
  - h) било која прелиминарна плаћања која могу бити извршена у име инвеститора у складу са Чланом 7. овог Споразума.
2. Трансфери ће бити извршени без одлагања у конвертибилној валути по девизном курсу који се примјењује на датум трансфера.
  3. Уговорне стране обавезују се да таквим трансферима одобре третман не мање повољан од третмана одобреног трансферима који потичу од инвестиција извршених од стране инвеститора било које треће државе.

Члан 7. Суброгација

1. Ако једна Уговорна страна или агенција коју је она одредила изврши законито плаћање било којем од својих инвеститора, по гаранцији или уговору о осигурању од некомерцијалних ризика, које је дала у односу на инвестицију, друга Уговорна страна признат ће, унаточ својим правима из Члана 10. овог Споразума, ваљаност суброгације у корист првонаведене Уговорне стране или њене агенције било којег права или потраживања које је имао инвеститор.
2. Уговорна страна или њена агенција на коју су пренијета права инвеститора, бит ће у свим околностима, овлаштена на иста права и на исти третман као и обештећени инвеститор, у погледу плаћања која проистичу из тих права.
3. У случају суброгације, како је дефинисано у ставу 1. овог члана, инвеститор неће подносити тужбу или други захтјев, осим ако није овлаштен да тако поступи од стране Уговорне стране или њене агенције.

Члан 8. Рјешавање спорова између инвеститора и Уговорне стране

1. Било који спор који може настати између једне Уговорне стране и инвеститора друге Уговорне стране у вези са инвестицијом на територији те друге Уговорне стране, рјешават ће се на пријатељски начин путем консултација и преговора.

2. Ако се спор не може ријешити у складу са ставом 1. овог члана у року од шест мјесеци од датума на који је било која страна у спору захтијевала рјешавање на пријатељски начин, односно инвеститор може покренути спор било пред:
  - a) Надлежним судом или административним трибуналом Уговорне стране на чијој територији је инвестиција извршена; или
  - b) Арбитражним институтом Међународне привредне коморе у Паризу; или
  - c) Ад хоц арбитражним трибуналом установљеним према Арбитражним правилима Комисије Уједињених Нација за међународно трговинско право (UNCITRAL); или
  - d) Међународним центром за рјешавање инвестиционих спорова (ICSID) путем посредовања или арбитраже, установљеном према Конвенцији о рјешавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отвореној за потписивање у Washington-у D.C. 18. марта 1965. године .
3. Арбитражна одлука биће коначна и обавезујућа за обе стране у спору и биће извршена у складу са законом односне Уговорне стране.

Члан 9.

Консултације и размјена информација

1. На захтјев једне Уговорне стране друга Уговорна страна ће, без непотребних одлагања, започети консултације у вези са тумачењем и примјеном овог Споразума.
2. На захтјев било које Уговорне стране, размијенит ће се информације о утицају који закони, прописи, одлуке, административне праксе или процедуре или политике друге Уговорне стране могу имати на инвестиције обухваћене овим Споразумом.

Члан 10.

Рјешавање спорова између Уговорних страна

1. Спорови између Уговорних страна у вези са тумачењем или примјеном овог Споразума бит ће, ако је то могуће, рјешавани консултацијама и преговорима путем дипломатских канала.
2. Ако се спор између Уговорних страна не може ријешити на начин из става 1. овог члана у року од шест мјесеци од датума захтјева за рјешавањем, спор ће на захтјев било које Уговорне стране бити поднесен арбитражном трибуналу од три члана.

3. Такав арбитражни трибунал бит ће конституисан за сваки поједини случај на слиједећи начин. У року од три мјесеца од датума пријема захтјева за арбитражу, свака Уговорна страна именоват ће једног члана трибунала. Та два члана затим ће изабрати држављанина треће државе који ће по одобрењу те двије Уговорне стране бити именован предсједавајућим трибунала. Предсједавајући ће бити именован у року од три мјесеца од датума именовања друга два члана.
4. Ако у току периода одређених у ставу 3. овог члана нису извршена потребна именовања, било која од Уговорних страна може позвати Предсједника Међународног суда правде да изврши потребна именовања. Ако је Предсједник држављанин било које од Уговорних страна или је на неки други начин спријечен да обави наведену функцију, Потпредсједник ће бити позван да изврши потребна именовања. Ако је Потпредсједник држављанин било које од Уговорних страна или је такође спријечен да обави наведену функцију, бит ће позван слиједећи по рангу члан Међународног суда правде, који није држављанин ни једне од Уговорних страна, да обави потребна именовања.
5. Трибунал ће одредити свој властити поступак.
6. Арбитражни трибунал донијет ће своју одлуку већином гласова. Таква одлука бит ће коначна и обавезујућа за обје Уговорне стране.
7. Свака Уговорна страна сносиће трошкове свог властитог члана трибунала и свог представљања у арбитражним процесима; трошкове Предсједника и остале трошкове Уговорне стране ће сносити у једнаким дијеловима. Трибунал може, међутим, у својој одлуци наложити да већи дио трошкова сноси једна од двије Уговорне стране, и та одлука бит ће обавезујућа за обје Уговорне стране.
8. Спор неће бити поднесен Међународном арбитражном трибуналу у складу са овим чланом, ако је исти спор већ достављен на рјешавање другом међународном арбитражном суду према одредбама Члана 8. и још је пред судом. Ово не утиче на могућност рјешавања спора у складу са ставом 1. овога члана.

Члан 11.

Примјена других правила

Ако одредбе прописа било које Уговорне стране или обавезе према међународном праву, које постоје или које ће се касније установити између Уговорних страна као додатак садашњем Споразуму, садрже правила, било опћа или посебна, која инвестицијама инвеститора друге Уговорне стране дају право на повољнији третман од оног који је предвиђен садашњим Споразумом, таква правила ће, док трају и до мјере до које су повољнија, имати предност над садашњим Споразумом.

Члан 12.
Ступање на снагу, трајање и престанак

1. Овај Споразум ступит ће на снагу тридесет дана од датума на који су Уговорне стране обавијестиле једна другу, писменим путем, да су правне процедуре захтијеване за ступање на снагу овог Споразума, у њиховим односним земљама, испуњене.
2. Овај Споразум остат ће на снази за период од десет година и наставит ће да важи након тога ако, једну годину прије истека почетног или наредних периода, једна од Уговорних страна не обавијести другу, писменим путем, о својој намјери да откаже Споразум.
3. Овај Споразум ће се примјењивати на инвестиције извршене или настале након времена његовог ступања на снагу.
4. У односу на инвестиције извршене прије престанка овог Споразума, одредбе овог Споразума остат ће на снази за даљњи период од десет година од датума престанка.
5. Овај Споразум може бити измијењен писменим договором између Уговорних страна. Било која измјена ступит ће на снагу по истој процедури која се захтијева за ступање на снагу овог Споразума.
6. Овај Споразум важи без обзира на то да ли између Уговорних страна постоје дипломатски или конзуларни односи.

У ПОТВРДУ ОВОГА потписани представници, прописно за то овлаштени, потписали су овај Споразум.

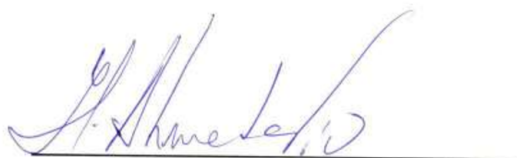
САЧИЊЕНО у Сарајеву, дана 13 марта 2002 године, у два оригинала на украинском, босанском/хрватском/српском и енглеском језику, сви оригинални текстови су једнако аутентични. У случају било каквих разлика у тумачењу бит ће мјеродаван енглески текст.

ЗА
УКРАИНУ

ЗА
БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ
